

GARİP DIŐINDA YENİLİĞİ SÜRDÜREN ŞİİR

- ✓ Bu dönemin kültürel ve sosyal yapısında meydana gelen hareketlilik, farklı şiir anlayışlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- ✓ II. Dünya Savaşı'nın bunalımlı ortamının sona ermesi dünyada bazı sosyal ve sanatsal sorgulamaları da beraberinde getirmiştir.

SANATÇILAR

BEHÇET NECATİGİL

- ✓ Şiirde kırk yılını, doğumundan ölümüne, orta halli bir vatandaşın, birey olarak başından geçecek durumları hatırlatmaya; ev-aile-yakın çevre üç-geninde, gerçek ve hayal yaşantılarını iletmeye, duyurmaya çalıştı.
- ✓ Edebiyatımızda “evler şairi” olarak tanınmıştır.
- ✓ Heceyi kullandığı şiirleri olmakla birlikte ağırlıklı olarak serbest şiirler yazmıştır.

- ✓ İlk şiir kitapları “Kapalı Çarşı” ve “Çevre ”nin ardından “Evler” adlı şiir kitabında divan ve halk şiirini sıcak bir lirizmle bir araya getirdiği şiirleri yer alır.
- ✓ Divan edebiyatı bilgisine dayanarak söz oyunlarına başvurduğu şiirleri vardır.

✓ Eserleri:

- Kapalı Çarşı, Eski Toprak, Çevre, Evler, Dar Çağ, Yaz Dönemi, Divançe, Sevgilerde, Arada, İki Başına Yürüme, Söyleriz, Zebra, Kareler Aklar, Beyler (şiir)
- Yıldızlara Bakmak, Gece Aşevi, Üç Turunçlar, Pencere (radyo oyunu)
- Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, Edebiyatımızda Eserler Sözlüğü, Küçük Mitologya Sözlüğü (araştırma)

CAHİT KÜLEBİ

- ✓ Şiirlerinde halk edebiyatı olanaklarından yararlanmıştır.
- ✓ Romantik, duygulu, lirik şiirleri ile tanınmıştır.
- ✓ Şiirlerinde Anadolu gerçeklerini, yurdun değişik manzaralarını yansıtmak istemiştir.
- ✓ Anılarını ve çocukluk izlenimlerini şiirlerinde işlemiştir.
- ✓ Biçimin serbest olması gerektiğini savunmuş, heceyi pek kullanmamıştır. Kafiye için kullanmıştır.
- ✓ Halk türküleri ve deyişleri şiirlerinin temelini oluşturur.
- ✓ Milli sanat, şiirlerinin ana kaynağıdır.
- ✓ **Eserleri:**
- Adanın Biri, Rüzgâr, Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda, Türk Mavisi, Süt, Yeşeren Otlar, Yangın, Güz Türküleri (şiir)

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

- ✓ Şiir dışındaki hiçbir türle ilgilenmemiştir. Şiire hece ölçüsüyle başlamış, sonra serbest şiire geçmiştir.
- ✓ İnsanın evren karşısındaki yalnızlığını, günlük yaşamın sıkıntılarını, acılarını işlemiştir.
- ✓ “Yapma destan”larıyla tanınmıştır. Bu şiirlerde Kurtuluş Savaşı tarihini anlatmıştır.
- ✓ Tür, biçim ve içerik bakımından kendini sürekli yenilemiş, kendine özgü bir şiir dili yaratmıştır.
- ✓ Her konuda şiir yazan usta bir sanatçıdır. Bireyselden toplumsala, ulusaldan evrensele uzanan bir çizgide kendine özgü bir şiir oluşturmuştur.
- ✓ Yerli-yabancı hiçbir akımdan etkilenmeden klasiği ve çağdaşı kaynaştıran özgün bir şair olmuştur.
- ✓ “Türkçem benim ses bayrağım” dizesiyle Türkçeye olan sevgisini anlatmıştır.
- ✓ “Çocuk ve Allah” kitabıyla tanınmıştır. Bu yapıtında soyut konuları işlemiştir.

✓ **Eserleri:**

- Havaya Çizilen Dünya, Çocuk ve Allah, Üç Şehitler Destanı, Çanakkale Destanı, Çakırın Destanı, Yedi Memetler, İstanbul-Fetih Destanı, Malazgirt Ululaması (şiir)

ASAF HALET ÇELEBİ

- ✓ Bir “sezgi şairi”dir, şiirlerinde soyut bir âlemi anlatmıştır.
- ✓ Eski Doğu medeniyetini, Hint kültürünü tanımış, İslam tasavvufu ile Hint mistisizmini birleştirmiştir.
- ✓ Şiirleri; masallardan, dinlerden, şairin rüya ve hayallerinden gelme sembollerle doludur.
- ✓ Açık anlamı gereksiz bulan sanatçı, somut malzemeyle yapılmış soyut şiiri gerçek şiir olarak görmektedir.

✓ **Eserleri:**

- He, Lamelif, Om Mani Padme Hum (şiir)
- Mevlana, Molla Cami, Naima, Ömer Hayyam (biyografi)

BEDRİ RAHMİ EYÜBOĞLU

- ✓ «Ressam şair» olarak tanınır.
- ✓ Ressamlığın verdiği bakış açısıyla adeta renklerle tablo çizmiştir.
- ✓ Şiirlerinin sosyal içeriği de vardır. Anadolu insanının yoksul yaşamını anlatmıştır.
- ✓ Halk edebiyatının masal, şiir, deyiş, gibi türlerine karşı duyduğu hayranlık şiirlerine yansımıştır; halk kültüründen esinlenmiştir. Şiirlerinde gözlemlerine de yer vermiştir.
- ✓ Şiirlerinde biçim, ölçü, uyak kaygısı taşımamıştır. Şiirlerini doğal ve akıcı bir üslupla yazmıştır.
- ✓ Gezi ve deneme türündeki yapıtlarında halk kültürü, halk sanatı konusundaki düşüncelerini ortaya koymuştur.

✓ **Eserleri:**

- Dol Karabakır Dol, Karadut, Tuz, Yaradan’a Mektuplar, Üçü Birden, Dördü Birden, Yaşadım (şiir)
- Tezek, Delifişek, Canım Anadolu (düzyazı)

ÖZDEMİR ASAF

- ✓ Şiirlerini döneminden ayrı bir dil ve söyleyiş tarzıyla yazmıştır.
- ✓ Dize sayısını çoğu kez en aza indirmiştir. Şiirlerinde imajsız, anlamsız, yer yer ironik söyleyişe özen göstermiştir. Şiirlerde “sen-ben ikilemi”ni ele almıştır.
- ✓ Yaşadıklarını, çevresindeki olayları soyutlaştırarak düşünce planına aktarmıştır.
- ✓ **Eserleri:**
 - Dünya Kaçtı Gözüme, Sen Sen Sen, Bir Kapı Önünde, Yuvarlağın Köşeleri, Benden Sana Mutluluk, Nasılsın, Yalnızlık Paylaşılmaz, Çiçekleri Yemeyin, Yumuşaklıklar Değil, Bir Kapı Önünde, Lavinia (şiir)

MAVICİLER

(1952-1956)

MAVICİLER

- ✓ Atilla İlhan'ın 1952-1956 yıllarında çıkardığı derginin adı olan "Mavi"nin etrafında toplanan Orhan Duru, Ferit Edgü gibi sanatçıların oluşturduğu bir edebi topluluktur.
- ✓ Garip akımına tepki olarak çıkmıştır.
- ✓ Garipçilerin savunduğu birçok görüşe karşı çıkmışlardır.
- ✓ Özellikle şiirin açık olması gerektiği anlayışı Maviciler tarafından tamamen reddedilmişti.
- ✓ Maviciler şiirin bütünüyle açık olamayacağını, anlam kapalılığının şiiri düzyazıdan ayıran önemli bir faktör olduğu görüşündedirler.
- ✓ Şiirin basit olamayacağını zengin benzetmeli, içli, derin olması gerektiğini savunmuşlardır.
- ✓ Şairane ve sanatlı söyleyişi benimsemişlerdir.
- ✓ Şiirde imajı savunmuşlardır.
- ✓ Bireyin duygusal dünyasını yansıtmışlardır.
- ✓ Şiirde anlam kapalılığının şiiri düz yazıdan ayıran önemli faktör olduğunu savunmuşlardır.
- ✓ Geleneği reddetmemişler, divan şiirinden de yararlanmışlardır.

SANATÇILAR

ATTILA İLHAN

- ✓ Mavi hareketini başlatarak Birinci ve İkinci Yeni akımlarına tepki gösterdi.
- ✓ Divan ve halk şiiri geleneklerini önemsemi ve şiirinde bu kaynaklardan yararlanarak özgün bir anlayış geliştirdi.
- ✓ Toplumsal konuları da bireysel konuları da ele aldığı şiirlerinde lirik, mecazlı söyleyişi ve imge zenginliği ile haklı bir üne kavuştu.
- ✓ Toplumsal şiire olduğu kadar bireyci şiire de yeni boyutlar kazandırmış, romantik toplumcu olarak nitelendirilmiştir.
- ✓ **Eserleri:**
 - Duvar, Sisler Bulvarı, Yağmur Kaçağı, Ben Sana Mecburum, Bela Çiçeği, Yasak Sevişmek, Elde Var Hüzün (şiir)
 - Sokaktaki Adam, Zenciler Birbirine Benzemez, Kurtlar Sofrası, Bıçağın Ucu, Sırtlan Payı, Fena Halde Lemana, Dersaadet'te Sabah Ezanlar (roman)

AHMET OKTAY

- ✓ Mavi hareketi içinde yer almıştır.
- ✓ Toplumcu sanata bağlı sanatçılar arasındadır.
- ✓ İlk kitabı “Gölgeleri Kullanmak”tır.
- ✓ “Toplumcu Gerçekçiliğin Kaynakları” adlı inceleme çalışması vardır.

FERİT EDGÜ

- ✓ Edebiyat dünyasına şiirle girmiş, sonra öykü ve romana yönelmiştir.
- ✓ Çevresiyle uyum sağlayamayan bireyin sorunları üzerine eğilmiş, varlıklı kesim ve aydınların ruhsal bunalımlarını, insanın yalnızlığını, yabancılaşmasını, mutsuzluğunu işlemiştir.
- ✓ “O” adlı romanı Berlin Film Festivali’nde ödül kazanmıştır.
- ✓ “Ah Mine’l Aşk” adlı şiir kitabı vardır.

HİSARCILAR

(1950)

HİSARCILAR

- ✓ Garipçilere ve İkinci Yeniciler'e tepki göstermişler ve milli duyguları manevi değerleri öne çıkaran bir edebiyattan yana olmuşlardır.
- ✓ Yeniliğe, Batıya karşı değillerdir ama Türk şiir geleneğinin yıkılmasına karşıdır.
- ✓ Ölçü, uyak gibi klâsik edebiyat öğelerini kullanarak, aşk, doğa ve vatan sevgisi gibi konuları işlemişlerdir.
- ✓ Sanatçının hiçbir ideolojinin sözcülüğünü yapmaması ve bağımsız olması gerektiğini savunmuşlardır.
- ✓ Şiir güzelliğini korumak koşuluyla; aruzu, heceyi, serbest şiiri kullanmayı, şiiri nesre yaklaştırmayı uygun görmüşlerdir.

SANATÇILAR

YAVUZ BÜLENT BAKİLER

- ✓ Geleneksel şiirimizin öz ve şekil özelliklerini kendi şiir potasında eriterek kişiliğine kavuşmuştur.

- ✓ Şiirlerinde, Anadolu'ya, Anadolu insanına eğilmiş, onların sorunlarını yapıcı bir tavırla dile getirmiştir.
- ✓ Sade ve rahat bir dili, aydınlık bir üslubu vardır.
- ✓ Milli ve manevi değerlere bağlı kalmıştır.
- ✓ Şiirlerinde doğal bir lirizm, milli bir coşku ve mistik bir hava vardır.

✓ Eserleri:

- Yalnızlık, Duvak, Seninle, Harman (şiir)
- Üsküp'ten Kosova'ya, Türkistan Türkistan (gezi)

İLHAN GEÇER

- ✓ 1950'de yayımlanmaya başlayan Hisar dergisinin kurucularındandır.
- ✓ Şiir ve eleştirilerini bu dergide yayınladı.
- ✓ İlk şiiri "Kahverengi Gözlerin"dir.
- ✓ Romantik bir ozandır. Aşk ve ulusal duyguları yansıtan şiirleriyle tanınır.
- ✓ Şiirlerinin çoğu bestelendi.

- ✓ Hece şiirlerinin duyarlılığını sürdürürken yeni şiirin biçim olanaklarını da kullandı.
- ✓ **Eserleri:**
- Büyüyen Eller, Belki, Hüzzam Beste (şiir)

MEHMET ÇINARLI

- ✓ Hisar dergisinin kurucularından ve çekirdek kadrosundandır.
- ✓ Hem aruz hem de hece vezniyle şiirler yazmıştır.
- ✓ Yerli ve millî kültürle beslenen şiirleri şekil yönünden mükemmel, muhteva yönünden de orijinal hayâllerle doludur.
- ✓ Sade, yaşayan Türkçe ile ferdî ve millî meseleleri anlatır.
- ✓ “Yeni Bir Dünya Kurmuşum” adlı kitabı ile 1976’da Türkiye Millî Kültür Vakfı Şiir Armağanı’nı kazanmıştır.

✓ **Eserleri:**

- Güneş Rengi Kadehlerle, Gerçek Hayali Aştı, Bir Yeni Dünya Kurmuşum (şiir)
- Halkımız ve Sanatımız, Söylemek Yaraşır, Sanatçı Dostlarım (deneme ve makaleleri)

MUSTAFA NECATİ KARAER

- ✓ İlk şiiri “Yurdumun Dağlarına” Çınaraltı dergisinde yayımlandı.
- ✓ Yaşayan Türkçe ve milli kültürle beslenmiş şiirler yazdı.
- ✓ Hece yanında serbest tarzda şiirler de yazdı.

NİYAZİ YILDIRIM GENÇOSMANOĞLU

- ✓ Türk milletinin tarihine, destan zenginliklerine, kültürüne ve meselelerine vakıf olan sanatçı, destan şairi olarak şöhret buldu.
- ✓ Şekle önem veren sanatçı daha çok heceyi kullandı.
- ✓ Eserlerini okuduğu Hüseyin Nihal Atsız'dan etkilendi.
- ✓ **Eserleri:**
- Bozkurtların Ruhu, Gençosman Destanı, Salur Kazan Destanı, Boğaç Han Destanı

❖ BU DÖNEMDE YENİLİĞİ SÜRDÜREN DİĞER ŞAİRLER

CAHİT ZARİFOĞLU

- ✓ Açık anlaşılır şiirler yazmasına rağmen özellikle kapalı, anlaşılması güç bir şiir anlayışıyla eserler vermiştir. Zarifoğlu şiirlerini “zor şiir” olarak adlandırmaktadır.
- ✓ Yazdığı şiirlerindeki kapalı anlamın gerisinde İslami bir anlayış mevcuttur.

- ✓ İlk şiirlerinde II. Yeni etkileri (Cemal Süreya, Sezai Karakoç) görülür.
- ✓ Madde-ruh çatışması, Batı diktasına karşı Doğu protestosu temalarını işler.
- ✓ İlk şiirlerinden sonra kendine özgü bir şiir kurmuş; biçim ile özü, dil ile imgeyi, anlam ile söyleyişi kaynaştırmıştır.
- ✓ Şiirlerini yaşam- ölüm, ben- öteki, geçmiş zaman şimdi gibi tezatlar üzerine kurmuştur.
- ✓ **Eserleri:**
- İşaret Çocukları, Menziller, Yedi Güzel Adam, Korku ve Yakarış (şiir)
- Savaş Ritimleri (roman)
- Yürek Dede ile Padişah, Katıraslan, Ağaçkakanlar, Serçe Kuş, Küçük Şehzade, Motorlu Kuş, Kuşların Dili (çocuk kitabı)
- Bir Değirmendir Bu Dünya (deneme)

ERDEM BAYAZIT

- ✓ 2. Yeni şiirinin dil ve biçim anlayışıyla mistik, dini, politik temaları birleştirerek yazdığı şiirlerle tanınmıştır.
- ✓ Şiirlerinde öz değerlerine yabancılaşan bir neslin mücadelesini vermiştir.
- ✓ **Eserleri:**
 - Sebeb Ey, Risaleler (şiir)
 - İpek Yolundan Afganistan'a (gezi)

HİLMİ YAVUZ

- ✓ Çeşitli gazete ve dergilerde "Ali Hikmet" ve "İrfan Külyutmaz" imzasıyla inceleme, eleştiri ve denemeler yazdı
- ✓ İlk şiir kitabı "Bakış Kuşu" halk ve divan şairlerinden, Ahmet Haşim, Yahya Kemal, Behçet Necatigil, Asaf Halet Çelebi'ye kadar pek çok şairin etkisinde yazılmış şiirlerden oluşur.
- ✓ Hüzün, aşk, yalnızlık, yolculuk, zaman, aşk, doğa gibi temaları işlemiştir.

- ✓ **Eserleri:**
 - Bakış Kuşu, Bedreddin Üzerine Şiirler, Doğu Şiirleri, Yaz Şiirleri, Gizemli Şiirler, Zaman Şiirleri, Ayna Şiirleri, Hüzün ki En Çok Yakışandır Bize, Gülün Ustası Yoktur, Erguvan Şiirler, Çöl Şiirleri, Akşam Şiirleri, Yolculuk şiirleri, Hurufi şiirler, Büyü'sün Yaz

KONU TARAMA SORULARI

1. “Maviciler” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) “Mavi” dergisi etrafında toplanarak görüşlerini dile getirmişlerdir.
- B) Garip akımına karşı çıkmışlardır.
- C) Şairane ve sanatlı söyleyişi benimsemişlerdir.
- D) Geleneği tamamen reddetmişlerdir.
- E) Bireyin duygusal dünyasını yansıtmışlardır.

2. Aşağıdakilerden hangisi “Hisarcılar”ın ilkelerinden biri değildir?

- A) Sanatçı, bağımsız olmalıdır.
- B) Sanatçı, milli olmalıdır.
- C) Sanatta yenilik asıldır.
- D) Sanatçının dili yaşayan dil olmalıdır.
- E) Sanat, belli bir dünya görüşünün propagandasını yapmalıdır.

KONU TARAMA SORULARI

İşaret Çocukları
Yedi Güzel Adam
Korku ve Yakarış

3. Yukarıdaki eserler aşağıdaki sanatçılardan hangisine aittir?

- A) Erdem Bayazıt
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Hilmi Yavuz
- D) Mustafa Necati Karaer
- E) Mehmet Çınarlı

- I. Bedrettin Üzerine Şiirler
- II. İpek Yolu'ndan Afganistan'a
- III. Menziller
- IV. Üsküp'ten Kosova'ya Bakiler
- V. Gölgeleeri Kullanmak

Hilmi Yavuz
Erdem Bayazıt
Cahit Zarifoğlu
Yavuz Bülent

İlhan Geçer

4. Yukarıdaki numaralanmış eserlerden hangisi karşısındaki sanatçıya ait değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

KONU TARAMA SORULARI

5. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi “Hisarcılar”dan biri değildir?

- A) Erdem Bayazıt
- B) Gültekin Samanoğlu
- C) Munis Faik Ozansoy
- D) Mehmet Çınarlı
- E) Mustafa Necati Karaer

Çeşitli gazete ve dergilerde “Ali Hikmet” ve “İrfan Külyutmaz” imzasıyla inceleme, eleştiri ve denemeler yazdı. İlk şiirleri Kabataş Erkek Lisesinde edebiyat öğretmeni Behçet Necatigil yönetiminde çıkan “Dönüm” dergisinde yayımlandı. Bu dönemde daha çok II. Yeni akımının etkisinde imgeci şiirler yazdı. İlk şiir kitabı “Bakış Kuşu” dur.

6. Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hilmi Yavuz
- B) Erdem Bayazıt
- C) Cahit Zarifoğlu
- D) Cahit Irgat
- E) Arif Damar

KONU TARAMA SORULARI

II. Yeni şiirinin dil ve biçim anlayışıyla mistik, dini, politik temaları birleştirerek yazdığı şiirlerle tanınmıştır. Şiirlerinde öz değerlerine yabancılaşan bir neslin mücadelesini vermiştir. “Sebep Ey”, “Risaleler” şiir türündeki eserleridir.

7. Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hilmi Yavuz
- B) Cahit Zarifoğlu
- C) Erdem Bayazıt
- D) Arif Damar
- E) Enver Gökçe

Hisar dergisinin kurucularından ve çekirdek kadrosundandır. Edebiyat, şiir ve dil zevki bakımından eski ile yeni arasında bir köprü olarak kalmış, millî ve manevi değerlerin sözcülüğünü yapmıştır. “Güneş Rengi Kadehlerle” eserlerinden bazılarıdır.

8. Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Çınarlı
- B) Yavuz Bülent Bakiler
- C) Munis Faik Ozansoy
- D) Gültekin Samanoğlu
- E) Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu

KONU TARAMA SORULARI

Geleneksel şiirimizin öz ve şekil özelliklerini kendi şiir potasında eriterek kişiliğine kavuştu. Şiirlerinde Anadolu'ya, Anadolu insanına eğilmiş; onların sorunlarını yapıcı bir tavırla dile getirmiştir. “Yalnızlık”, “Duvak”, “Harman” şiirlerinden bazılarıdır.

9. Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlhan Geçere
- B) Mehmet Çınarlı
- C) Ahmet Oktay
- D) Yavuz Bülent Bakiler
- E) Enver Gökçe

10. Aşağıdaki yapıt-tür eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Sisler Bulvarı – şiir
- B) Zenciler Birbirine Benzemez – roman
- C) Ah Mine’l Aşk – şiir
- D) Kurtlar Sofrası – hikâye
- E) Bıçağın Ucu – roman

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net